

UNIVERSITAT
JAUME•I

L'ESTRATÈGIA DE COMUNICACIÓ EN EL MOVIMENT SOCIAL TSUNAMI DEMOCRÀTIC

xarxes socials, acció ciutadana i cobertura
mediàtica

COMMUNICATION STRATEGY IN THE SOCIAL MOVEMENT
TSUNAMI DEMOCRATIC

social networks, citizen action and media coverage

TREBALL FINAL DE GRAU
GRAU PUBLICITAT I RELACIONS PÚBLIQUES

MODALIDAD: A

ALUMNE: MARIA APARICI PASCUAL

TUTOR: ELOÍSA NOS ALDÁS

DATA D'ENTREGA: 13 DE NOVEMBRE DE 2020

Resumen:

El present Treball de Final de Grau reflexiona sobre els moviments socials basats en la no-violència. Concretament, se centra en el moviment Tsunami democràtic a Catalunya, la seua creació, els seus objectius, entre altres.

La recerca mostra interès en l'estratègia de comunicació utilitzada per aquest moviment social, així com estratègies comunicatives en altres tipus de moviments socials similars. Analitzarem les similituds i diferències que presente el moviment Tsunami democràtic amb altre moviment com és el 15M (2011). Es realitzarà una revisió sobre l'eficàcia comunicativa basant-nos en l'estratègia elaborada a les xarxes socials, així com la resposta de la ciutadania.

A més a més, l'anàlisi aplicat recull la rèplica elaborada pels mitjans de comunicació de les accions realitzades pel Tsunami democràtic i es durà a terme una anàlisi de la interpretació realitzada per aquests. Així doncs, podrem observar la relació entre la utilització de les xarxes socials, la resposta ciutadana que aquestes generen i a conseqüència, com aquests esdeveniments es plasmen als mitjans de comunicació.

Paraules clau:

Moviment social, tsunami democràtic, xarxes socials, estratègies de comunicació, no violència, desobediència civil, mitjans de comunicació, Catalunya.

INDEX

1. Introducció. Plantejament de la investigació.....	3
1. Justificació i oportunitat de la investigació.....	3
2. Hipòtesi.....	4
3. Objectius.....	4
2. Marc teòric.....	5
1. La comunicació en els moviments socials no violents.....	5
2. Context socio-històric del moviment Tsunami democràtic.....	6
2.1, Què es?	
2.2, Quan va sorgir?	
2.3, Causes socials i històriques	
3. Estratègies de comunicació utilitzades pel Tsunami democràtic.....	8
3.1, Xarxes socials utilitzades i estratègies comunicatives	
4. Comparació de les estratègies de comunicació no violentes del 15M amb Tsunami democràtic.....	16
3. Metodologia.....	19
4. Treball de camp/ Aplicació pràctica.....	20
1. Tractament del moviment Tsunami democràtic a diferents mitjans de comunicació.....	20
1.1, 25 de setembre	
1.2, 14 d'octubre	
5. Resultats.....	33
6. Conclusions.....	34
7. Futurs desenvolupaments de la investigació.....	36
8. Bibliografia.....	37
9. English part.....	39

1. Introducció: Plantejament de la investigació

1.1 Justificació i oportunitat de la investigació

Al llarg de la història s'han desenvolupat molts moviments socials, des d'espais organitzats, com al mateix carrer de forma espontània; però amb les noves tecnologies cada any aquests moviments es desenvolupen de formes diferents. Actualment, comptem amb noves eines que són un afegit a aquestes causes, és el cas de les xarxes socials i el centre d'aquesta investigació.

Si una persona està interessada en una determinada causa, podrà observar com avui dia, la gran majoria dels actes que s'organitzen amb relació a aquest motiu, són promocionats a través de les xarxes socials. Independentment del target al qual pertany una persona en concret, hi ha una xarxa social per a tot el món. Actualment, Facebook, YouTube, Twitter i Instagram són les xarxes socials més utilitzades. Segons l'estudi de IAB Spain 2020, Facebook es la segona xarxa social més utilitzada amb un 81%, li segueix YouTube amb un 70%, Instagram amb un 59% i Twitter amb un 51% (IAB Spain, 2020). Les organitzacions fan servir aquestes plataformes per a promoure les seues idees, així com els esdeveniments que organitzen com per exemple, manifestacions, taules rodones, assemblees, entre altres.

El focus d'aquesta investigació se centra en el moviment social Tsunami Democràtic a Catalunya, a causa de la gran mobilització i organització que ha tingut aquest fenomen, en gran part, gràcies a les xarxes socials. Observarem les estratègies de comunicació emprades al conter de Twitter d'aquest moviment (@Tsunami_dem) i les respostes per part del seu target, a més a més de l'eficàcia d'aquestes. Serà interessant observar el tractament d'aquestes estratègies als mitjans de comunicació per a poder elaborar una comparació amb altres moviments socials passats i així observar les innovacions comunicatives amb l'aparició de nous moviments.

Hem de tenir en compte la polèmica en l'àmbit polític que aquest tema ha tingut actualment, així doncs, aquesta recerca està basada des d'una perspectiva social i fonamentada en la comunicació del moviment en xarxes socials, així com noves tendències actuals en l'àmbit dels moviments socials i la comunicació emesa per aquests.

1.2 Hipòtesi

El moviment social Tsunami democràtic presenta una eficàcia comunicativa mitjançant les xarxes socials, quant a la creació del sentiment com a col·lectiu i capacitat mobilitzadora, però afirmem la falta d'eficàcia quant a l'acció pacífica total de les accions i per conseqüència, la no correspondència d'aquesta estratègia de comunicació amb la representació dels mitjans.

1.3 Objectius de la investigació

Objectiu general:

1. Analitzar l'eficàcia de les estratègies comunicatives al moviment social Tsunami democràtic.

Objectius secundaris.

1. Observar la utilització de les xarxes socials dins dels moviments socials no violents, específicament, al Tsunami democràtic.
2. Comparació de les estratègies de comunicació analitzades amb altres moviments socials, com el 15M.
3. Analitzar el reflex del moviment mitjançant la interpretació dels mitjans de comunicació, en concret, les accions realitzades en espais públics.

2. Marc teòric

2.1 La comunicació en els moviments socials no violents

La comunicació és una part fonamental dins dels moviments que van sorgint a la nostra societat. Perquè un moviment social pugui transcendir dins de l'agenda pública, necessita presentar una sèrie d'estratègies de comunicació coherents i que puguin arribar fins al seu target. A més a més, no és suficient que siguin accessibles al públic, és a dir, és necessari que el missatge cree eixa motivació que genera la mobilització de la societat. La comunicació emesa per part de les organitzacions, que estan al comandament dels moviments socials, ha de tindre un poder de convocatòria i apel·lar a la part més emocional de l'ésser humà. És a dir, deu fer referència al sentiment d'indignació amb el sistema polític-social d'un target concret en un moment determinat (Iranzo i Farné, 2013).

Els moviments socials han sabut adaptar-se a una nova forma de comunicar, i es que ens trobem en l'era de les TIC (Tecnologies de la informació i la comunicació). És per això, que els moviments socials aprofiten per a difondre els seus missatges a través de les xarxes socials. Actualment, ens trobem en la "cultura de compartir", açò fa que un simple clic siga suficient per a difondre una gran quantitat d'informació a escala global i així, impactar a un gran nombre de persones. Per això, un moviment social es pot crear amb facilitat gràcies a l'organització de ciutadans, atraient el focus de la comunicació cap a una determinada causa o una determinada història.

Les xarxes socials són una ferramenta molt valuosa a l'hora de desenvolupar les estratègies de comunicació per a qualsevol moviment, ja que podem comptar amb una finestra que ens proporciona la capacitat de trobar públics objectius molt segmentats. Encara així, no són tot avantatges, ja que ens poden jugar un doble paper.

Amb açò, ens referim a la capacitat d'immediatesa, ja que els moviments socials es beneficien d'aquesta característica. Referint-nos a açò, les xarxes socials són un canal directe de comunicació, el feedback entre el moviment i el

públic pot ser instantani, a més, podem transmetre el nostre missatge amb un toc menys formal creant una atmosfera més propera amb la població interessada.

Per altra banda, hem de tenir en compte possibles complicacions amb la comunicació del moviment. Estem parlant de la gestió de crisi. És a dir, qualsevol esdeveniment o imprevist que tinga un impacte negatiu directe en la imatge del moviment, es deu solucionar de la manera més eficient possible. Actualment, les “males gestions” en xarxes socials s'estenen ràpidament i poden generar una imatge errònia sobre quina és la visió, missió i valors d'aquest. Es tracta d'un exercici que no es pot produir de manera improvisada, ja que hem de tenir en compte tots els possibles escenaris (Enrique, 2013).

Tal com afirma Igor Sábada, les noves tecnologies i els mitjans de comunicació online ens han facilitat un canal en el qual podem desenvolupar una lluita més activa per part de la població, deixant arrere un període en el qual la passivitat davant els fets predominaven, a comparació als temps actuals. *“Ha sigut, com agrada dir-se ara, un canvi d'actitud o de tarannà que reorienta estratègies i metes”* (Sábada, 2012. pàg.782)

Tecnologies digitals, mitjans de comunicació, xarxes socials, entre altres; han suposat un canal de comunicació extern i intern dins d'un moviment o un col·lectiu.

2.2 Context socio-històric del moviment Tsunami Democràtic

El Tsunami Democràtic és un moviment activista que va sorgir a Catalunya arran del judici del procés independentista català (2019). L'objectiu principal d'aquesta plataforma es l'alliberació dels presos, exiliats i represaliats relacionats amb la votació i declaració d'independència que es va dur a terme a Catalunya l'any 2017, així com, l'autodeterminació del poble català.

Per a poder aprofundir en aquest tema, hem d'establir una definició de sobre què ens referim quan parlem de “moviment social”. Segons Jesús Esteban

Càrcar, la característica més important que defineix a un moviment d'aquestes dimensions, és la voluntat de canvi social. Aquest impuls és el que dóna cos a l'estructura del moviment en qüestió. Concretant més en el cas del Tsunami Democràtic, ens trobem amb una Catalunya que ja presentava unes bases, on l'independentisme i el nacionalisme espanyol estaven molt presents en l'agenda de la societat catalana. El desenvolupament dels esdeveniments, el judici i la seua posterior sentència, crea eixa espurna en gran part de la societat i es converteix en el motor que alimenta el moviment, es a dir, la voluntat de canvi social que genera la creació del Tsunami Democràtic.

En aquest context, podem observar el naixement de la plataforma Tsunami Democràtic, així com el seu conter de Twitter, la seua pàgina web, entre altres ferramentes utilitzades. Mitjançant aquests recursos, en la seua major part digitals, el moviment durà a terme gran part de la seua estratègia de comunicació.

Causes socials i històriques:

Per a poder contextualitzar el naixement del Tsunami Democràtic, hem de parlar primerament de la declaració unilateral que es va produir a Catalunya.

L'1 d'octubre de 2017 es va produir un referèndum no oficial, per part d'alguns partits independentistes, per a decidir si Catalunya hauria de constituir-se com a república independent de l'Estat Espanyol. A escala social, aquest fet va fonamentar les bases per a la formació d'un descontentament en la població, ja que es van dur a terme càrregues policials cap a aquelles persones que tenien intenció de votar o estaven relacionades amb l'organització d'aquesta votació. Un estudi elaborat pel Centre d'Estudis d'Opinió (CEO) en el 2018, presentava unes dades bastant significatives, atés que el 48% dels enquestats es posicionaven a favor de la independència, enfront del 43,7% que es presentava en contra d'aquesta.

Podem suposar que aquestes xifres són resultats dels successos que es van donar lloc en el referèndum no oficial, ja que va despertar el sentiment de pertinença cap aquest moviment.

Així doncs, amb el pas dels anys, l'independentisme ha disminuït els seus

suports, atès que segons el mateix estudi (CEO, 2020), però avui dia, els suports a l'independentisme han caigut fins a un 42%, augmentant així al 50,5% els enquestats que afirmen estar en contra d'aquest.

Més avant, el 27 d'Octubre, es declarava la República independent catalana, però només va durar uns minuts, ja que l'estat no va reconèixer aquest esdeveniment.

A causa de aquest context, una serie de polítics relacionats amb la declaració il·legal de la independència a Catalunya, s'enfrontaven a una possible entrada a la presó per delictes de rebel·lió, malversació i desobediència.

Durant tot aquest procés fins a l'eixida de la resolució, els acusats van estar en presó preventiva, cosa que va desencadenar diverses manifestacions, així com la demanda d'unes condicions i un judici just, per part d'organitzacions com Amnistia Internacional o l'Organització Mundial contra la tortura, entre altres.

Finalment, el 14 d'octubre de 2019 es va presentar la resolució de la sentència pel judici del procés, on els acusats presentaven càrrecs de fins a tretze anys de presó. Aquest esdeveniment va generar una indignació en gran part de la població, no només a la comunitat de Catalunya, sinó en molts altres territoris. En aquest moment, entra en escena el moviment Tsunami Democràtic.

2.3 Estratègies de comunicació utilitzades pel Tsunami Democràtic

Com hem anomenat anteriorment, l'estratègia de comunicació de Tsunami Democràtic està centrada en la crida a la desobediència civil i el ciberactivisme, però sempre des d'una visió de revolta pacífica. En la seua pàgina web, tenen un apartat on hi ha unes directrius per a les persones que desitgen participar en les accions que realitza el moviment, les quals s'anomenen "Directrius de la no-violència".

DIRECTRIUS DE LA NOVIOLÈNCIA

Les han d'acceptar les persones que volen participar en una acció.

- Reconeixem el valor de cada persona. Admetem la dignitat i la humanitat d'un mateix i dels altres. Ens neguem a maltractar el nostre oponent com a enemic.
- Reconeixem que tots tenim una part de veritat; ningú no la té tota. Ningú no té tota la raó ni està equivocacat del tot.
- Les nostres accions posen èmfasi en la franquesa per promoure la comunicació i els processos democràtics. Treballem per processos que expressen «poder amb», no «poder sobre» els altres.
- Els nostres mitjans (conductes i accions) són coherents amb els nostres fins (afirmar la vida, oposar-se a l'opressió i cercar la justícia, valorar totes les persones). No justificarem una «victòria» obtinguda per mitjà de mètodes violents.
- Estem disposats a suportar sofriment en lloc d'infligir-ne. No combatrem violentament si ens ataquen.
- Ens comprometem a preparar-nos per a l'acció no violenta segons les directrius acordades.

Hem d'aclarir que la desobediència civil per part d'un moviment naix del sentiment de protesta cap a una realitat sociopolítica, tal com afirma Julieta Marcone (2009) en el seu estudi *Les raons de la desobediència civil en les societats democràtiques*, es tracta d'una reivindicació d'una sèrie de drets, que realitzen els ciutadans. Així doncs, Marcone afirma que aquests fets es desenvolupen a causa del desig de donar presència en l'esfera pública, des d'un col·lectiu de la societat el qual, porta per bandera un discurs més silenciàt. Per tant, Marcone es basa en l'assaig de Henry Thoreau (1866) *“Desobediència civil”*, per definir aquest concepte com *“la justificació del rebuig públic, conscient, col·lectiu i pacífic a acatar lleis o polítiques governamentals considerades injustes o immorals”* (Marcone, 2009. pàg.40)

La desobediència civil es pot manifestar de moltes formes, al llarg de la història

s'han desenvolupat diferents esdeveniments on s'ha apel·lat a la desobediència civil amb la intenció de mostrar un desacord cap a un fet en concret. Algunes de les mostres d'aquesta desobediència poden ser l'incompliment d'unes lleis específiques, amb la intenció de mostrar rebuig cap a aquestes. Aquí podem veure algunes similituds amb el context on es troba el moviment Tsunami democràtic. La declaració unilateral de la independència de Catalunya i a conseqüència d'aquest fet, la sentència del judici del procés, han generat la necessitat de la creació del moviment Tsunami democràtic. El desig de mostrar la contrarietat cap a una sèrie de factors polítics, socials i culturals són els que han fet que aquest moviment social desenvolupi una sèrie d'estratègies comunicatives, amb la intenció de tindre el rang més gran d'arribada cap a la població mundial.

En tractar-se d'un moviment en el qual la seua autoria és desconeguda, es percep com un conjunt, així doncs, s'han utilitzat diferents mitjans per a la mobilització de la població i presentar-se com un grup homogeni. L'estratègia utilitzada per a arribar fins a la població ha sigut multicapa, és a dir, la utilització de ferramentes digitals, accions al mateix carrer o utilització de mitjans més tradicionals (Toret, 2013).

Una de les vies més utilitzades pel moviment Tsunami democràtic, ha sigut la xarxa social Twitter. Tal com afirma Javier Toret, aquesta xarxa s'ha constituït com una ferramenta fonamental a l'hora de desenvolupar una organització dins dels moviments socials actuals.

Per a analitzar les accions realitzades hem de diferenciar aquestes en dues etapes: abans de la sentència del judici del procés i després d'aquest esdeveniment.

Abans de la sentència del judici:

En un primer moment, les accions dutes a terme per Tsunami Democràtic es van centrar en la conscienciació cap a la població, mitjançant cartells i lones. El missatge "*Canviem l'estat de les coses*" lluia en edificis i localitzacions més

emblemàtiques d'algunes ciutats de Catalunya, per a facilitar així la visualització del nombre més gran possible de persones.

Podem apreciar en aquest missatge, la intenció, com hem anomenat anteriorment, de conscienciar a la població, així com d'informar de l'existència de Tsunami Democràtic i de la situació que s'estava produint en aquell moment. El to d'aquest missatge fa referència a la mobilització i la possibilitat d'un canvi en l'ordre dels esdeveniments amb la finalitat d'arribar a l'esfera pública. Aquesta mecànica es va tornar a reproduir l'11 de setembre, Diada a Catalunya, sent aquest un esdeveniment simbòlic per a la població que es posiciona a favor de la independència, com ja s'ha pogut observar en anys anteriors.

Més endavant en el temps, es van realitzar ocupacions pacífiques en algunes sucursals bancàries, amb el lema "Aquesta empresa finança la repressió". L'objectiu d'aquestes accions, així com les anomenades anteriorment, és la

crida d'atenció cap a les institucions governamentals. El to sempre és informatiu i amb caràcter pacífic, en cap moment apreciem connotacions violentes amb aquests missatges.

Si analitzem detingudament en el conter de Twitter del moviment (@tsunami_dem) i en els tweets emesos per aquest, els missatges són molt directes i apel·len al sentiment de pertinença al moviment. Podem afirmar que el to utilitzat és quasi heroic amb lemes com “*tu ets la resposta*” o “*el tsunami ets tu*”. Aquest fet ha generat la creació d'una xarxa ciutadana, ja que l'autoria del Tsunami Democràtic és desconeguda. Així doncs, es donava la possibilitat d'accedir a la pàgina web del moviment i disposar de cartells per a la impressió dels mateixos i la seua divulgació per part dels mateixos usuaris.

Es van crear diferents fils a la xarxa social Twitter, amb els hashtags #LibertatPresosPolítics, #LaRespostaEtsTu o #LaForçaDeLaGent, animant a la població a la participació en el moviment, a més d'incitar a la vaga per part dels estudiants. El conter es va mantenir molt actiu amb un mínim d'un tweet al dia, amb la intenció d'informar, a més de mantenir el sentiment d'indignació viu per al moment en el qual es publicara la sentència. La comparació amb altres

revoltes, com la de les sufragistes o la marxa de la sal, equiparava altres moviments importants a la història amb els esdeveniments que s'estaven produint.

Amb una resposta molt activa per part dels seguidors dels diferents canals d'informació (Twitter, Telegram, Instagram, Facebook, app i pàgina web), diversos artistes van col·laborar per a crear una cançó titulada “*La força de la gent*”.

Totes aquestes xarxes d'informació, no han deixat de promoure en cap moment que la base d'aquest moviment és la desobediència civil des de la perspectiva de la no-violència. És un dels valors que més es repeteixen en totes les seues publicacions i un dels terminis de referència del moviment.

Després de la sentència del judici:

El 14 d'octubre de 2019 es va fer pública la sentència del judici del procés. Va ser a partir d'aquest moment quan es van produir les accions de Tsunami Democràtic més mediatitzades. El mateix dia de la sentència, Tsunami Democràtic va realitzar una crida per diferents canals de comunicació, així com diverses xarxes socials on s'animava a la població a mostrar el seu descontentament amb el resultat del judici, mitjançant bloquejos a l'Aeroport El Prat de Barcelona.

Tsunami Democràtic @tsunami_dem · 14 d'oct. de 2019

Ja som milers i estem donant la volta al món. N'hem de ser més. Molts més.

Per cert, l'aigua sempre troba un forat per on colar-se ;)

#BeWaterMyFriend

153

3,8m

7,6m

Per a poder augmentar l'accessibilitat a les protestes que s'anaven realitzant, es va desenvolupar una app baix l'autoria de Tsunami democràtic, anomenada anteriorment, en la que es presentava informació d'aquelles accions que es realitzarien, a més de notificar la disponibilitat de l'usuari per a assistir, així com si podia facilitar alguns recursos. Amb una mecànica pareguda, es va fomentar l'ús de Telegram, per a facilitar la informació i divulgació de qualsevol acte que

es pensava realitzar.

Tsunami Democràtic @tsunami_dem · 7 d'oct. de 2019

➔ La resposta a la sentència requereix mobilització immediata.

📣 Fes arribar aquesta informació a tot el teu entorn!

📱 Uneix-te al canal de Telegram: t.me/tsunamid

#LaForçaDeLaGent

FAQS La resposta a la sentència requereix MOBILITZACIÓ IMMEDIATA.

Què hauràs de portar?
UNA RÀDIO, CALÇAT CÒMODE I MENJAR I AIGUA PER PASSAR EL DIA FORA DE CASA.

Vius fora de Barcelona?
ESTIGUES PREPARAT PER AGAFAR EL COTXE O EL TRANSPORT PÚBLIC. T'HAURÀS DE MOURE DE PRESSA.

Què puc fer fins que no surti la sentència?
EXPLICA AL TEU ENTORN QUE TSUNAMI DEMOCRÀTIC ESTÀ ORGANITZANT LA RESPOSTA MASSIVA I UNITÀRIA A LA SENTÈNCIA.

76 2,6m 2,4m

La participació en les protestes va ser multitudinària, no sols per part de Tsunami democràtic, ja que altres organitzacions es van sumar a la causa per tal de mostrar la seua opinió respecte a la sentència. El 17 d'Octubre, es va celebrar una vaga estudiantil en la qual milers d'estudiants van eixir al carrer per a recolzar el moviment. Es va seguir amb aquesta mecànica fins al 18 d'Octubre. No sols es van produir talls als serveis públics, també es van organitzar acampades, concerts, manifestacions, assemblees, entre altres activitats. Un gran nombre d'artistes van realitzar concerts al carrer amb la finalitat de mostrar suport amb la causa que s'estava duent a terme. Com podem observar, les estratègies que es van dur a terme estan basades en la implicació de la població interessada, fent partícipe en tot moment al seu target. Podem dir que l'estratègia per la qual va optar Tsunami democràtic va ser molt eficaç, ja que recollia el sentiment d'indignació de part de la població implicada i

els feia partícips en el moviment. El sentiment de pertànyer a un grup fa que el target es mostre més implicat amb la causa, fent així que cada vegada tinga més força.

Malgrat que el moviment es basava en la revolta pacífica, es van produir diverses càrregues policials. Amb l'arribada del capvespre, començaven a produir-se barricades amb contenidors incendiats, increpacions cap a les forces de l'estat i detencions, generant així, un gran nombre de ferits entre els manifestants, policies i periodistes que cobrien els esdeveniments.

Podem pensar que aquests fets són contraproductius amb tot allò que promou el moviment Tsunami democràtic, ja que la seua estratègia gira al voltant de la no-violència. Marcone afirma que la desobediència civil és una ferramenta fonamental per a l'evolució de les societats democràtiques i una part molt important d'aquesta és la desobediència jurídica. Encara així, açò genera desacords en l'opinió pública. En el cas concret de Tsunami democràtic, les protestes, el col·lapse dels serveis públics o les assegudes en localitzacions destacades; son part de l'estratègia que segueix el moviment per a cridar l'atenció dels governants, institucions i elements polítics. Les intencions del moviment sempre han sigut pacífiques, malgrat els esdeveniments violents que es van produir. Aquest és un dels problemes de la desobediència civil. Així i tot, Marcone sosté que la tensió entre la desobediència civil i el dret vigent, es a dir, la normativa, és i serà permanent. No obstant això, Marcone afirma que hem de tenir en conter que les societats democràtiques estan basades en la sobirania popular, és a dir, *“el dret a tindre drets”* (Marcone, 2009, pàg.44)

2.4 Comparació de les estratègies de comunicació no violentes del 15M amb el Tsunami Democràtic

Tal com hem pogut observar durant tota la investigació, les accions que va dur a terme el moviment Tsunami Democràtic s'han basat en la desobediència civil des d'una perspectiva no violenta. Al llarg de la història, altres moviments

socials han utilitzat la mateixa estratègia comunicativa, és a dir, la comunicació per al canvi social. Per a poder observar diferents estratègies de comunicació en els moviments socials, realitzarem una comparació entre, el subjecte d'investigació, Tsunami Democràtic, i el moviment social que es va desenvolupar en 2011, el 15M.

Una vegada hem analitzat les estratègies de comunicació que va desenvolupar Tsunami democràtic, podem observar algunes similituds amb el moviment del 15M. Ambos moviments estan basats en la no-violència, a més de tenir com a objectiu la crida d'atenció pública cap a institucions i elements governamentals. És cert que en el cas del 15M, el missatge es va produir cap al sistema polític i la situació econòmica per la qual estava passant gran part de la societat, degut a la crisi econòmica que va començar a desenvolupar-se en 2007. Així doncs, podem apreciar diferències en ambos casos d'estudi, no obstant això, la forma en la qual es va dur a terme la comunicació és molt similar.

Profunditzant més a fons en el moviment del 15M, centenars de ciutadans es van manifestar el 15 de maig de 2011, començant així un nou moviment social. Aquest fet, igual que Tsunami democràtic, es va enfrontar a diversos tipus de pressions, és a dir, enfrontaments amb les forces de l'estat, intents de desallotjament, entre altres. Diversos estudis destaquen la intervenció del moviment del 15M, per la cobertura que va tenir en el mitjà cibernètic, ja que l'organització de les diferents accions es desenvolupava via internet, per a posteriorment traslladar-se als carrers. (Costa, Piñeiro, 2011).

El funcionament de la xarxa 2.0 i les xarxes socials on els usuaris no són simples espectadors, sinó que interactuen amb el contingut, a més de poder generar-lo ells mateixos, fa que els moviments socials tinguin més força. És a dir, mitjançant la interacció i els missatges emesos pel moviment, es crea un discurs molt empoderat que genera un sentiment de comunitat, mitjançant el qual es pot arribar a un gran nombre de persones, a més d'influir en l'agenda pública.

Així doncs, com al moviment Tsunami Democràtic es van utilitzar les xarxes socials per a difondre els missatges del mateix moviment (*#LaRespostaEtsTu* o

#LaForçaDeLaGent), en el cas del 15M es va produir un fenomen molt similar. Consignes com *#JuventudSenseFutur*, *#DemocraciaRealYa* o “*Crec que puc canviar-ho. Crec que puc ajudar. Sé que units podem. Ix amb nosaltres. És el teu dret*”, evoquen al sentiment d'indignació, tal com hem vist anteriorment en l'estratègia comunicativa de Tsunami Democràtic. Es tracta d'una estratègia molt similar en la majoria de moviments socials basats en la no-violència que s'han originat en la societat de la Web 2.0. Com afirma Costa i Piñeiro en el seu article “*Activisme social en la Web 2.0. El moviment 15M*”, aquest tipus d'accions s'organitzen en una estratègia en xarxa, és a dir, l'ús de twitter, facebook, instagram, entre altres xarxes socials, són ferramentes comunicatives imprescindibles actualment per a la popularització dels moviments socials, així com la seua difusió.

Malgrat açò, no totes les opinions que pot generar un moviment social són favorables, ja que tant el 15M com el Tsunami democràtic, tenen molts detractors. En el cas del Tsunami democràtic, es van desenvolupar manifestacions en contra del moviment, així com comentaris negatius per part dels “*haters*” en xarxes socials o opinions desfavorables en diversos mitjans de comunicació. Si realitzem una comparativa amb el moviment del 15M, un estudi segons *Metroscòpia* va revelar que un 17,2% qualificava el 15M com a radical i antisistema. Costa i Piñeiro realitzen una reflexió molt interessant per a la investigació, ja que com un moviment que es considera pacífic, també es pot qualificar de antisistema o radical.

Una “resposta” a aquesta reflexió, la podríem trobar en el manual de Eloísa Nos Aldás, “*Comunicación transgresora de cambio social*”. Nos Aldás afirma que es deu al fet que el concepte no-violència fa referència a un activisme que apel·la a la transformació de la societat mitjançant la mostra de les injustícies. En certes ocasions aquesta visibilització pot agafar certs matisos més agressius, però sempre amb la intenció de canvi social constructiu, donant pas a un altre objecte de debat.

El moviment del 15M va donar pas a la ruptura entre la divisió dels moviments

ciberactivistes i els moviments mobilitzats, donant lloc a una nova forma de protesta, on l'àmbit digital i el tradicional es cohesionen per a formar part d'un tot, en el que es basen actualment els moviments no violents. (Costa, Piñeiro, 2011).

3. Metodologia

Durant el marc teòric hem analitzat el context en el qual es troba el moviment Tsunami democràtic, què estratègies comunicatives ha desenvolupat, així com similituds i diferències amb altres moviments esdevinguts en Espanya. Per a poder demostrar la hipòtesi plantejada, hem recopilat varies notícies on apareixen accions dutes a terme per Tsunami democràtic. Amb la finalitat d'observar les interpretacions que han realitzat diferents mitjans de comunicació digitals, hem escollit quatre diaris que desenvolupen la seua activitat en el mitjà digital. Els mitjans que hem escollit són El País, ABC, VilaWeb i La Vanguardia. Hem realitzat aquesta selecció a causa de la quota de share que posseeix, a més de la seua ideologia marcada. Els dos primers diaris digitals han sigut escollits pel fet que desenvolupen la seua activitat a un nivell més nacional, en canvi, VilaWeb i La Vanguardia, són diaris digitals de procedència catalana, a més de tenir una gran popularitat en aquest territori. Així doncs, podrem observar diferents narracions sobre les activitats dutes a terme pel moviment tsunami democràtic, tant a escala nacional com a un nivell més autonòmic.

Per a dur a terme el següent anàlisi, hem escollit dates significatives, on es van desenvolupar les accions del Tsunami democràtic més mediàtiques:

- 25 de Setembre: Tsunami democràtic realitza una asseguda en diferents sucursals bancàries per a mostrar el rebuig cap a aquestes empreses.
- 14 d'Octubre: Bloqueig a l'aeroport de El Prat de Barcelona, a causa de la sentència del judici del procés.

A l'hora de realitzar aquesta anàlisi utilitzarem el mètode de codificació de l'equip d'investigació de Víctor Sampedro (2011) i l'estudi de García-De-Torres *et al.* (2011). Concretament, ens basarem en els eixos utilitzats en el estudi *El discurso de regeneración democrática del 15-M y su interpretación por la prensa española* (2013) d'Amador Iranzo i Alessandra Farné:

- **Eix formal-descriptiu:** Descripció general, tipus de missatge, llenguatge utilitzat (neutre, violent, directe, humorístic) i elements no textuais (fotografies, vídeos, enllaços).
- **Eix temàtic:** Qüestions a les quals al·ludeix la comunicació emprada en els mitjans de comunicació cap al Tsunami democràtic (polítics, econòmiques, socials, del mateix moviment).
- **Eix qualificatiu:** Reconeixement de la interpretació donada per part del mitjà, així com expressions qualificatives de la percepció del moviment cap als lectors.

L'objectiu és analitzar la comunicació emesa pels mitjans de comunicació i observar en quins marcs situen al moviment Tsunami democràtic. Al cap i a la fi, els mitjans de comunicació tenen el poder de realitzar construccions en l'imaginari de la població, encara que la seua obligació és narrar els fets d'una manera objectiva.

4. Treball de camp/ Aplicació pràctica

A continuació durem a terme l'anàlisi d'un fet noticable des de diferents mitjans de comunicació, extraient així els diferents punts de vista d'un mateix esdeveniment.

25 de Setembre:

El País:

Titular: *Activistas independentistas ocupan una sucursal de CaixaBank en Barcelona*

– **Eix formal-descriptiu:**

L'article narra l'acció realitzada pel moviment Tsunami democràtic, en la qual es realitza una asseguda a una sucursal bancària amb la finalitat d'informar una sèrie de factors relacionats amb el judici del procés. A més, es realitza una xicoteta introducció en la qual s'explica que és el moviment Tsunami democràtic i quins són els motius de l'acció realitzada. Es tracta d'un missatge informatiu amb un llenguatge neutral, es a dir, el llenguatge emprat no fa al·lusió a cap connotació negativa, ni violenta dels fets que s'han realitzat. En l'article s'utilitza un vídeo en el qual apareixen diverses imatges del moment en què els activistes realitzen l'asseguda en la localització esmentada.

– **Eix temàtic:**

En l'article que hem seleccionat del mitjà El País, podem diferenciar diverses temàtiques a les quals es fa referència dins d'aquest. Hem de ressaltar que encara que hi ha diferents àmbits, tots estan narrats des d'una **visió social**. Podem trobar diversos esments cap a la **política**, tant nacionalment com a escala autonòmica de Catalunya. A més a més, factors relacionats amb l'**economia**, la **justícia** o factors que pertanyen al mateix moviment estan presents durant tot l'article. Alguns exemples d'açò poden ser, la referència al judici del procés, el referèndum de l'1 d'Octubre, la repressió que denuncia Tsunami democràtic per part d'entitats bancàries, així com altres empreses nacionals.

Com ja hem anomenat, tots aquests temes tenen la seua base argumentativa des d'una perspectiva social i fent valdre la llibertat dels ciutadans, així com els seus drets. És el que el moviment Tsunami democràtic realça en la seua denuncia.

– **Eix qualitatiu:**

Com hem anomenat anteriorment, en el primer paràgraf de l'article, es realitza una introducció del fet que s'ha produït, a més d'una curta explicació de què és el Tsunami democràtic. Així doncs, es pot apreciar l'ús de cometes (") per a referir-se al finançament que denunciava Tsunami democràtic en aquesta acció. Amb l'ús d'aquest element tipogràfic podem interpretar com es posa en dubte el nucli central que envolta l'argument del moviment per a dur a terme aquesta acció. Malgrat això, es cita textualment la intenció del moviment Tsunami democràtic amb la realització d'aquest tipus d'accions, ja que es duen a terme des de "la no-violència i la desobediència civil"

En la resta de l'article, observem una descripció més objectiva dels fets, així com la citació de forma literal de l'objectiu del moviment en general i d'aquesta acció en concret.

La Vanguardia:

En aquest mitjà de comunicació no es va publicar cap notícia referent a l'asseguda que es va produir a diferents sucursals bancàries per part de Tsunami democràtic.

Al cap i a la fi, callar també és una manera de parlar. Açò en dona a entendre que per a aquest mitjà de comunicació aquest succés no va tenir la suficient importància per a ser notícia.

VilaWeb:

Titular: El Tsunami Democràtic ocupa una oficina de CaixaBank per la col·laboració amb la "repressió" de l'estat

– **Eix formal-descriptiu:**

L'article de VilaWeb del 25 de Setembre, relata l'asseguda que es va produir a l'oficina de CaixaBank a Barcelona. Aquest fet va estar organitzat pel moviment Tsunami democràtic, el qual, ja havia dut a

terme accions similars cap a entitats bancàries que “financen la repressió de l'Estat Espanyol”.

Es tracta d'un text periodístic amb un llenguatge neutre. Podem observar elements no textuals com fotografies, a més podem trobar la captura del conter de Twitter de Tsunami democràtic del dia de l'asseguda.

→ *Som a la Caixa (IBEX-35) fent una assentada per denunciar que ells també formen part de la repressió. La resposta a la sentència també els inclourà.* [#LaForçaDeLaGent pic.twitter.com/zscbhBhfSr](https://twitter.com/zscbhBhfSr)

— *Tsunami Democràtic (@tsunami_dem) September 25, 2019*

– **Eix temàtic:**

Diverses temàtiques conflueixen en aquest article.

- **ECONÒMIQUES:** L'asseguda té lloc en una sucursal bancària, a més, l'objectiu d'aquesta és informar sobre aquesta entitat que finança “la repressió”. És a dir, en aquesta “lluita” les entitats bancàries estan de part de l'Estat Espanyol, ja que els dona suport econòmic per a que es realitzin polítiques que afecten el moviment independentista.
- **SOCIAL:** Evidentment, es toca un tema social quan parlem de repressió. El moviment Tsunami democràtic reclama una sèrie de drets i afirma que l'Estat li nega aquests drets fonamentals. Així doncs, l'asseguda realitzada és contra entitats bancàries que ajuden a que aquesta violació dels drets no es torne a reproduir. En tot moment, els manifestants informen que es tracta d'una acció pacífica. A més a més, es reivindica que s'està seguint una estratègia basada en la por cap al ciutadà, cosa que el moviment denuncia.

– **Eix qualificatiu:**

Si analitzem detalladament aquest article, podem observar que la seua narració és prou objectiva de cara als fets ocorreguts. No s'aprecia cap classe de judici de valor dels fets, encara així, si podem apreciar que se

li dóna un espai a la veu del moviment Tsunami democràtic. En relació amb als fets esdevinguts, s'explica la situació d'una forma professional, però com hem mencionat, es cita textualment el manifest que el moviment va preparar per a aquesta ocasió. Al cap i a la fi, els mitjans de comunicació són un altaveu molt útil per als moviments socials i que VilaWeb dedique un espai únicament per a les paraules del Tsunami democràtic és una ferramenta molt valuosa per aquest. A més a més, es recalca molt que es tracta d'una acció no violenta, tal com afirmaria el mateix moviment. Podem afirmar que VilaWeb pot presentar certa simpatia amb el moviment independentista.

ABC:

En aquest mitjà de comunicació no es va publicar cap notícia referent a l'asseguda que es va produir a diferents sucursals bancàries per part de Tsunami democràtic.

Al cap i a la fi, callar també és una manera de parlar. Açò en dona a entendre que per a aquest mitjà de comunicació aquest succés no va tenir la suficient importància per a ser notícia.

14 d'Octubre:

El País:

Titular: *Las protestas independentistas colapsan el aeropuerto de Barcelona.*

- Eix formal-descriptiu:

La notícia del mitjà digital El País, pertany al 14 d'octubre de 2019. Aquesta data és molt significativa per al moviment Tsunami democràtic, ja que es tracta del dia on es fa pública la sentència del judici del procés. L'article narra els fets que es van desenvolupar a l'aeroport del Prat de Barcelona per part de molts manifestants, per a expressar la indignació

enfront de la resolució del judici. Aquestes mobilitzacions es van impulsar per part del moviment social Tsunami democràtic, el qual va llençar eixe mateix dia diverses accions en les que es pretenia paralitzar els accessos a diversos serveis de transport públic. En aquest cas l'aeroport El Prat de Barcelona o el servei de l'AVE a Girona, entre altres. Les protestes van fer efecte, ja que una gran quantitat de vols van ser suspesos ja que els passatgers i personal de les aerolínies no podien accedir a l'aeroport. Aquests fets van desencadenar amb la intervenció de la policia i els mossos d'esquadra i es van produir diverses càrregues policials cap als manifestants.

Podem apreciar com es tracta d'un missatge periodístic amb un llenguatge que pretén ser el més objectiu possible. A més a més, l'article està acompanyat de diverses fotos on es poden apreciar als manifestants anant cap a l'aeroport de El Prat o algunes imatges de l'ocupació de l'aeroport.

– **Eix temàtic:**

Durant tot l'article podem observar com es fa al·lusió a diferents temes relacionats amb el moviment Tsunami democràtic, així com a les protestes desenvolupades.

En un primer moment, trobem una menció a temes **econòmics** amb la intenció dels manifestants de bloquejar els serveis de transport per a així parar l'economia i realitzar una crida d'atenció cap a la classe política. Es fa referència a la **violència**, la **desobediència civil**, la **no-violència**, entre altres, però des d'una **visió social**. A més a més, assumptes relacionats amb el mateix moviment es tracten durant tota la notícia, atribuint l'autoria de les accions dutes a terme en aquesta data, al moviment Tsunami democràtic. Relacionat amb aquesta temàtica, podem incloure qüestions com la realització de passatges “falsos” per a poder accedir a les terminals de l'aeroport. Així doncs, relacionat amb aquest tema, podem enllaçar el perquè d'aquesta intervenció, ja que és a causa del rebuig del Tribunal suprem, entrant així en un àmbit més

judicial.

– Eix qualificatiu:

La redacció d'aquesta notícia, encara que el llenguatge utilitzat és prou neutral, té una interpretació donada pel periodista que l'ha redactat o en tot cas, la ideologia que pot tenir el mitjà en el qual es publica. Hem pogut identificar certs punts que desenvoluparem a continuació.

En primer lloc, les fonts utilitzades per a donar-li veracitat a l'article són visions que posseeixen una mateixa perspectiva, és a dir, la policia autonòmica de Catalunya, així com clients afectats pel bloqueig que s'ha produït. A més a més, s'introdueix el testimoni d'un futbolista famós per a donar-li més veracitat a la visió de les persones afectades pel tall dels accessos a l'aeroport. En cap moment hi ha testimonis de persones que han acudit a la manifestació per voluntat pròpia. Durant tot l'article es fa referència als manifestants com a “els independentistes”, assumint directament que totes les persones que estan participant en aquesta protesta tenen una ideologia a favor de l'independentisme. Així, s'elimina immediatament la concepció que una persona pugui no estar a favor de la independència de Catalunya i no obstant això, manifestar-se pel fet que no està d'acord amb la condemna que s'ha produït amb el judici del procés.

Relacionat amb aquest tema, es menciona que l'actuació de la policia ha sigut criticada per la seua brutalitat, així com la necessitat del Sistema d'Emergències Mèdiques a causa de la presència d'alguns ferits. Encara així, no s'han afegit testimonis de persones afectades per aquests fets.

Si és cert, que l'autoria d'aquesta protesta s'atribueix al moviment Tsunami democràtic, a més a més, es ressalta la intenció del moviment d'executar aquesta acció sempre des de la no-violència, especificant així que qualsevol mena d'agressió s'aliena als valors i les intencions del moviment.

La Vanguardia:

A causa del funcionament d'aquest mitjà de comunicació, hem hagut d'escollir una notícia del 15 d'Octubre per a poder accedir als articles que narren la intervenció del moviment Tsunami Democràtic, concretament les accions dutes a terme en l'aeroport del Prat.

Titular: *Indignación y desobediencia devuelven el liderazgo a la calle*

– **Eix formal-descriptiu:**

La notícia narra els fets que van ocórrer el 14 d'Octubre, malgrat que la notícia està datada del 15 d'Octubre. Es relata, detalladament, el bloqueig que es va produir a l'aeroport de El Prat de Barcelona, per part d'un gran nombre de persones, organitzades mitjançant el moviment Tsunami democràtic a causa del rebuig de la sentència del judici del procés.

Es tracta d'un tipus de missatge periodístic amb un llenguatge clar, formal i el més objectiu possible. Aquesta notícia afegeix elements com fotografies de diferents moments de la protesta per a emfatitzar el missatge que s'està donant.

– **Eix temàtic:**

– JUDICIAL: Les protestes per part dels manifestants i organitzacions com el Tsunami democràtic, s'han dut a terme com a resposta a una sentència d'un procés judicial, concretament en contra del Tribunal Suprem.

– MOVIMENT TSUNAMI: Imitant les accions d'altres moviments socials, tant actuals com passats, l'ocupació d'infraestructures importants com a mètode per a mostrar rebuig cap a un fet en concret. Encara tractant-se d'un moviment pacífic, on la seua base és la no-violència, la primera resposta per part de la policia quan es van desbordar gràcies a la gran quantitat de persones, va ser l'ús de la violència.

A més a més, mentre anava avançant la nit, les accions d'algunes

persones s'anaven convertint a poc a poc en menys cíviques.

- **ECONÒMIC:** A causa de les protestes i el bloqueig dels accessos un gran nombre de vols es van cancel·lar. Aquesta era totalment la intenció del moviment, afectar de manera directa a l'economia per a així fer soroll per a ser escoltats.

- **Eix qualitatiu:**

Com ja hem mencionat, el llenguatge utilitzat en aquest article es caracteritza pel seu to periodístic, encara així, podem apreciar certs matisos que ens mostren apreciacions que construeixen un imaginari en el lector, guiant-lo cap a una determinada realitat.

Per a començar, s'atribueix l'autoria de l'acció al moviment Tsunami democràtic. A comparació, en la notícia analitzada del mitjà El País, en aquest article es refereix a les persones que han assistit a la protesta com a manifestants, així com donar veu a aquestes persones a més de les afectades per aquest bloqueig o forces de l'estat. Encara així, podem observar com s'utilitza el verb obeir, és a dir, "manifestants que van obeir la crida del Tsunami democràtic". La utilització del verb *obeir* aporta connotacions negatives, ja que açò ens suggereix que les persones que han assistit a aquesta protesta no ho han fet per voluntat pròpia, sinó que han estat obligades.

Es produeix una "justificació" cap a la violència policial, ja que segons l'article, la policia es va veure desbordada per culpa del gran nombre de persones que van acudir a l'aeroport del Prat. Al contrari passa amb els manifestants, ja que la utilització de comportaments més "violents" es defineix com actes vandàlics. Malgrat açò, en el moment que alguns protestants van adoptar conductes violentes, Tsunami democràtic va donar per acabada la protesta, ja que els seus valors estan fonamentats en la no-violència.

VilaWeb:

Titular: La policia desallotja l'aeroport de Barcelona després de més de nou hores d'ocupació multitudinària

– **Eix formal-descriptiu:**

El següent article narra els fets esdevinguts a l'aeroport El Prat de Barcelona amb l'autoria del moviment a favor de la independència de Catalunya, Tsunami democràtic. El tipus de missatge pretén ser periodístic, però posseeix matisos més informals, a més d'un to més propi d'un article d'opinió que purament periodístic i objectiu. El llenguatge utilitzat, a comparació amb les anteriors notícies analitzades, és més crític i més subjectiu, seguint la línia editorial de la majoria dels articles d'aquest mitjà, en el que respecta a aquesta temàtica. Per a complementar aquesta notícia, s'exposa una xicoteta galeria amb vint-i-una fotografies del fet del qual és el nucli de la notícia. També, s'inclou durant l'article un enllaç que redirigeix a un xicotet article, "Agressions de la policia a l'aeroport de Barcelona contra un columnista i un fotògraf de VilaWeb, entre més". A més a més, en la part inferior de la notícia hi ha un apartat on es van introduint xicotets estats de com anava avançant la protesta minut a minut, podent així, afegir fotografies, vídeos o comentaris o tweets que anaven publicant alguns del manifestants durant la protesta.

– **Eix temàtic:**

En aquest article es toquen menys temàtiques, a causa de la seua extensió. A més, no s'inclouen testimonis concrets de cap de les parts que van intervenir en aquesta protesta, es limiten a narrar els fets des de la perspectiva dels seus propis redactors.

- SOCIAL: Entrant en una temàtica de caràcter més social, s'inclou la figura de l'Observatori del Sistema Penal dels Drets Humans per a reforçar la notícia i donar-li més pes. Així com, per a emfatitzar la intervenció de la policia, segons l'article, va estar totalment

desmesurada i fora de lloc.

- FORCES DE SEGURETAT DE L'ESTAT: En aquest cas, s'emfatitza en narrar amb tot el detall l'acció policial que es va desenvolupar cap als manifestants. S'especifica les agressions que es van produir, com per exemple un manifestant que va patir una lesió ocular, i en tot moment es posa com a responsable a la policia.

S'anomenen temes que apareixen en els quatre articles analitzats, pel fet que les notícies estan basades en un mateix esdeveniment, malgrat això temes de caràcter més econòmic com pot ser la paralització dels vols, passen per alt per a centrar-se exclusivament en la violència que va exercir la policia i quina va ser la resposta del moviment, la qual també es toca d'una manera prou superficial.

- **Eix qualificatiu:**

Podem observar com aquest article posseeix una certa similitud en el discurs del moviment del Tsunami democràtic. Evidentment es tracta d'un article periodístic i tant el llenguatge com la forma de narrar deu ser tot l'objectivament possible. Bé és sabut, que el mitjà VilaWeb és simpatitzant del moviment independentista, així doncs el més normal és que els seus articles estiguen a favor d'aquest moviment.

Es pot destacar com, ja hem esmentat anteriorment, que durant tot l'article es fa molt de recalcament en la duresa de l'actuació per part de la policia, així com per part dels Mossos d'Esquadra. Arribant inclús a utilitzar material en contra dels manifestants que no està permès a la comunitat autònoma de Catalunya.

ABC:

Titular: *Máxima preocupación de las Fuerzas de Seguridad por la situación en el aeropuerto de El Prat.*

- **Eix formal-descriptiu:**

En aquesta notícia del mitjà en línia ABC, es plasma els altercats que es

van produir a l'aeroport El Prat de Barcelona el 14 d'Octubre. Se centra totalment des d'una perspectiva de la visió de les forces de seguretat de l'Estat. A més a més, afegeix com es va viure aquest fet des d'altra localització com es Girona. Es tracta d'un missatge periodístic i utilitza un llenguatge neutre, encara que conté certes connotacions que revelen la línia editorial que posseeix aquest mitjà. S'introdueix un vídeo de com estava la situació, a més d'una detenció d'un manifestant i una fotografia que mostrà una gran quantitat de persones que van acudir per a participar en aquesta protesta.

– **Eix temàtic:**

En aquest article conversen diferents temàtiques, que com hem vist al llarg de les notícies seleccionades solen ser similars, ja que es tracta d'un mateix esdeveniment.

- **FORCES DE SEGURETAT DE L'ESTAT:** Aquest article està basat en com va haver de suportar la policia els altercats produïts pels independentistes. Durant tota la notícia es deixa veure d'una forma, més o menys subtil, el rebuig cap aquest tipus de moviment o acció. Així com en altres notícies que hem analitzat s'ha mencionat la duresa de les càrregues policials en alguns moments de la protesta, aquest mitjà afirma que no hi va haver càrregues policials a destacar. Expressions com “la pluja que ha començat a caure pot ajudar a les Forces de Seguretat” o l'ús del terme “antisistema” ens dóna a entendre quina és la línia editorial que té aquest mitjà de comunicació, a més de quina és la seua postura enfront de aquest tipus d'esdeveniments.
- **TSUNAMI DEMOCRÀTIC:** Es reconeix que l'acció duta a terme en l'aeroport ha estat organitzada pel moviment Tsunami democràtic. En aquest article no es menciona quasi res que no estiga relacionat amb les forces de l'estat.
- **TRANSPORT PÚBLIC:** Alguns mitjans de transport, com el metro, es van tancar pe a evitar l'accés dels manifestants a l'aeroport el Prat. Aquesta clausura es va produir durant unes hores, ja que al cap de

poc temps va tornar el seu funcionament a la normalitat. És impactant veure com es pot arribar a tancar una línia del transport públic per a evitar qualsevol classe de protesta.

- GIRONA: Aquest article inclou, a més de la narració dels fets ocorreguts a l'aeroport del Prat, com es va produir aquesta protesta a Girona. Segons l'article, alguns manifestants van assaltar la via del tren per a bloquejar la seua circulació, encara així, no van impedir el transcurs normal de la ciutat de Girona.

- **Eix qualificatiu:**

Hem de ressaltar que en aquesta notícia s'esmenta la presència de Tsunami democràtic com a creador de l'acció o de la proposta de realitzar aquesta manifestació, malgrat açò, tot l'article està centrat en la figura de la policia i com van haver que reaccionar enfront de aquest tipus de fet.

La interpretació que aquest mitjà fa dels fets ocorreguts és totalment en contra. Aquesta lectura la podem extraure d'algunes expressions, a més de com posiciona la intervenció de la policia com una figura heroica. Com hem mencionat anteriorment, el mitjà narra les càrregues policials contra els manifestants de forma molt superficial, a comparació amb altres notícies analitzades. La utilització del terme "antisistema" cap als manifestants, fa referència a un estereotip que actua instantàniament en l'imaginari col·lectiu que posseeix la població sobre aquest concepte. A més, es defineix la protesta que es va produir a Girona com "una comitiva secessionista engreixada a base d'adolescents que van trobar en la causa independentista una bona excusa per a no anar a classe" (Diari ABC, 2019). Aquest judici de valor que es realitza cap a la protesta i a més a més cap als adolescents, dóna a entendre que es un moviment sense cap mena de decisió o crítica, ja que s'insinua que no tinguen capacitat de decisió com a individus, obviant així, el dret a manifestar-se.

5. Resultats

Com hem pogut observar durant l'aplicació pràctica a la hipòtesi que hem plantejat en aquest treball d'investigació, els mitjans de comunicació poden elaborar diferents discursos d'un mateix esdeveniment. Al cap i a la fi, tots els mitjans de comunicació tenen una línia editorial que respon a una ideologia concreta i impossible ser totalment imparcial a l'hora de narrar un fet.

Els quatre diaris online escollits, parteixen d'una mateixa base, atés que la descripció general dels esdeveniments coincideix en gran manera. No obstant això, uns certs matisos a l'hora de narrar aquests fets ens mostren com adopten diferents tons per a emmarcar les protestes realitzades.

Així doncs, utilitzarem la definició de Robert M. Entman per a determinar els "marcs" o "frames" utilitzats pels mitjans de comunicació. Partim de la definició *"We can define framing as the process of culling a few elements of reality and assembling a narrative that highlights connections among them to promote a particular interpretation"* (Entman, 2007).

En el cas de **VilaWeb**, el marc utilitzat al·ludeix totalment al dret de manifestar-se, així com de proporcionar un espai mediàtic al moviment per a difondre la seua causa, així com l'objectiu final de totes les accions realitzades. La transmissió dels fets es realitza des d'una visió molt crítica cap a l'Estat, així com l'actuació policial, tornant a apel·lar al dret individual i col·lectiu de manifestació i dret de lliure expressió. Aquest mitjà se centra en un marc totalment social, defensant així l'actuació del moviment i la defensa dels drets humans.

Si ens centrem en **La Vanguardia** i **El País** podem observar com aquests dos mitjans fan referència a un marc d'indignació. Els dos mitjans mostren l'origen del moviment, que tenen com a conseqüència les protestes realitzades per a mostrar aquest sentiment cap a la repressió i l'Estat. Malgrat açò, els dos mitjans coincideixen en destacar el marc econòmic, quant a les pèrdues que van presentar les aerolínies a causa de les protestes realitzades, a més a més, de les pèrdues personals que van sofrir les persones afectades. Aquest marc econòmic prima per sobre del marc social del mateix moviment en la

interpretació donada per aquests dos mitjans.

Enfront al marc de protesta pacífica, **ABC**, utilitza el marc de la intervenció policial des d'una perspectiva necessària i heroica, a més de ressaltar les actituds reprotxables per part d'alguns manifestants. Açò dóna lloc a una invisibilització cap a la intenció del moviment, el qual es basa en un marc de protesta centrada en la desobediència civil basada en la no-violència. La presència del moviment Tsunami democràtic és pràcticament nul·la i es centra en el marc que al·ludeix a la violència injustificada, el vandalisme i l'antisistema radical.

6. Conclusions

La comunicació emesa pel moviment social Tsunami democràtic, ha tingut com a objectiu el desenvolupament i el canvi social. Així doncs, com hem esmentat durant tota la investigació, aquesta comunicació ha sigut l'element clau per a dur a terme eixe canvi desitjat en l'estructura política i social actual. Tsunami democràtic ha utilitzat una estratègia de comunicació basada en l'empoderament i la participació ciutadana, apel·lant així a la capacitat de prendre decisions de l'individu però des d'una perspectiva com un tot, és a dir, la capacitat de prendre decisions com un col·lectiu (Chaparro, 2009). Podem afirmar l'eficàcia d'esta estratègia, no pel que fa a eixe anhelat canvi estructural, però sí en la capacitat de convocatòria i la creació d'un col·lectiu amb una causa comú. L'elecció d'utilitzar les xarxes socials per a la difusió del seu missatge, ha estat molt encertada ja que aquestes els han donat la capacitat de crear un canal alternatiu al discurs hegemònic.

Les accions comunicatives dutes a terme pel moviment han tingut una ressonància a escala cultural dins de la societat, ja que actualment tot el món coneix el moviment Tsunami democràtic, inclòs ja passat el seu moment amb més presència en l'agenda pública. Així doncs, afirmem la presència de Tsunami democràtic en l'organització d'un discurs, per altra part ja existent, en el que s'han vist representats una part de la població catalana en la qual podem

observar una transversalitat ideològica, enfocada des de la justícia social amb una perspectiva del conjunt com a força de canvi (Nos Aldás 2019).

Centrant-nos així en aquesta estratègia, les bases del discurs emes per Tsunami democràtic han sigut en tot moment la desobediència civil fonamentada en la no-violència. Tal com afirma Nos Aldás, aquest tipus de comunicació apel·la a l'activisme mitjançant la resistència i la visibilització d'injustícies. En aquest cas, el cessament d'activitat laboral en l'aeroport El Prat és una manera de reclam cap a la classe política per part del moviment. El moviment utilitza aquest tipus d'accions per a donar visibilitat mitjançant els mitjans de comunicació, a la injustícia social que s'està produint, segons el mateix moviment. Com més soroll fan, més espai tenen en els mitjans de comunicació convencionals. L'objectiu a llarg termini és aconseguir espai en l'agenda mediàtica per a tenir més possibilitats d'influir en l'agenda pública.

Si parlem dels mitjans de comunicació, hem de ressaltar la complexitat d'aquest tema a causa de la politització que hi ha, tant en els successos narrats com en els mitjans de comunicació. Encara així, nosaltres ens hem centrat en la funció comunicativa que és l'objecte d'estudi d'aquesta investigació.

Com hem pogut observar els quatre diaris que hem escollit, han presentat una sèrie de punts en els quals coincidien en gran manera. Els quatre subjectes de l'estudi coincidien en la visibilitat del moviment com a autor d'aquestes manifestacions, encara que utilitzen diferents marcs per a interpretar els fets esdevinguts. És molt interessant observar com d'un fet concret es poden elaborar diferents interpretacions, tenint en conter que hi ha mitjans més conservadors i altres més liberals. Al cap i a la fi, els quatre diaris utilitzaven un llenguatge periodístic i professional, però es podia apreciar quins diaris simpatitzaven més amb el moviment i quins es presentaven més en contra d'aquest.

Afirmem que els moviments socials actuals han de beneficiar-se de les xarxes socials. El dia de hui, és una ferramenta molt important, tal com hem vist en

aquesta investigació. És una manera de donar a conèixer l'origen del moviment, el missatge que volen transmetre, a més de ser una via alternativa per a la difusió d'aquest. La facilitat que aporta les xarxes socials per a crear comunitat és una ferramenta que els moviments socials han d'aprofitar.

Per a finalitzar, hem de ressaltar les limitacions que han sorgit a l'hora d'elaborar aquesta recerca. La major dificultat ha estat la complexitat política que gira entorn del moviment Tsunami democràtic i la problemàtica de la independència de Catalunya. A més a més, mantenir un to objectiu a l'hora de redactar i mantenir una actitud crítica sobre la base de les recents informacions que han sorgit del finançament del moviment ha resultat complex. A l'hora de realitzar la cerca i aprofundir en els fets mitjançant les notícies en els mitjans de comunicació digitals, han sorgit alguns imprevistos atès que molts mitjans requereixen una subscripció per a accedir al material.

7. Futurs desenvolupaments de la investigació

Durant tota la investigació hem observat que les xarxes més utilitzades han sigut aquelles que permeten la difusió del missatge de forma escrita. Seria interessant veure com els moviments socials, ja existents o de nova creació, s'adapten a la nova tendència que està arribant. Ens referim a les xarxes socials les quals el seu còdec es el vídeo o la imatge, com és el cas de Tiktok o Instagram. Segons l'Estudi General de Mitjans (EGM), la plataforma que més usuaris està registrant i més ha crescut aquest any es Tiktok, ha passat d'un 3% a un 16% d'usuaris. Seria interessant observar com els moviments socials van adaptant els seus missatges a noves formes de comunicació, podent així arribar al major nombre possible de ciutadans.

A més a més, un altra línia d'investigació podria centrar-se en la sensació de violència i agressivitat que envolta la majoria de moviments que es defineixen com a no-violents. Ens referim a l'opinió pública, com està d'influenciada

aquesta pels mitjans de comunicació, fins a quin punt les persones que són participes en les accions del moviment estan assabentades de quines són les credencials d'aquest, entre altres.

Així doncs, centrant-nos en Tsunami democràtic, seria interessant observar quina serà l'evolució del moviment. És a dir, si es tornarà a organitzar de cara al futur per a desenvolupar noves accions o quedarà en l'oblit, a més si sorgiran nous moviments socials a Catalunya que deriven d'aquest.

8. Bibliografia

- Centre d'Estudis d'Opinió. (Sense data). Recuperat de <https://ceo.gencat.cat/es/inici/>
- Chaparro, M. (2009). Comunicación para el empoderamiento y comunicación ecosocial. La necesaria creación de nuevos imaginarios. *Perspectivas de la Comunicación* 2(1): 146-158. Temuco, Chile: Universidad de La Frontera.
- Costa, C; Piñeiro, T (2011). Activismo social en la web 2.0. El movimiento 15M. *Revista de Comunicación Vivat Academia*. ISSN: 1575-2844 doi: 10.15178/va.2011.117E.1458-1467.
- Diari ABC. (15 d'octubre de 2019). Máxima preocupación de las Fuerzas de seguridad por la situación en el aeropuerto del El Prat. Recuperat de https://www.abc.es/espana/abci-maxima-preocupacion-fuerzas-seguridad-situacion-aeropuerto-prat-201910141821_noticia.html
- Diari El País. (25 d'octubre de 2019) Activistas independentistas ocupan una sucursal de CaixaBank en Barcelona. Recuperat de https://elpais.com/ccaa/2019/09/25/catalunya/1569397092_219901.html
- Diari El País. (14 d'octubre de 2019). Las protestas independentistas colapsan el aeropuerto de Barcelona. Recuperat de https://elpais.com/ccaa/2019/10/14/catalunya/1571042788_418131.html
- Diari La Vanguardia. (15 d'octubre de 2019). Indignación y

- desobediencia devuelven el liderazgo a la calle. Recuperat de <https://www.lavanguardia.com/politica/20191015/47986574182/tsunami-democratic-liderazgo-calle-indignacionc.html>
- Diari VilaWeb. (25 de setembre de 2019). El Tsunami Democràtic ocupa una oficina de CaixaBank per la col·laboració amb la “repressió” de l'estat. Recuperat de <https://www.vilaweb.cat/noticies/tsunami-democratic-ocupa-oficina-caixabank/>
 - Diari VilaWeb (14 d'octubre de 2019). La sentència desencadena una resposta històrica que no para de créixer. Recuperat de <https://www.vilaweb.cat/noticies/la-sentencia-desencadena-una-resposta-historica-que-no-para-de-creixer/>
 - Enrique A. (2013). Communication management crisis in social networks. *Revista Orbis*. 24(8). 116-131
 - Entman, R. M. (2007). Framing Bias: Media in the Distribution of Power. *Journal of Communications*, vol. 57, núm 1 (pp. 163-173).
 - Estudio General de Medios (2020). Estudio de Redes Sociales 2020. Recuperat de <https://www.aimc.es/egm/acceso-los-datos/> .
 - IAB Spain. (2020). Estudio de Redes Sociales 2020. Recuperat de <https://iabspain.es/sin-acceso/download-id/39688/>
 - Innerarity, D., Casassas, J., Albareda, J., Sanz, I., Gil, X., Castells, A., Ruiz-Huerta, J., Carreras, A. i Vicent, J. (2019). *Catalunya i Espanya (I)*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona.
 - Iranzo, A., i Farné, A. (2013). El discurso de regeneración democrática del 15-M y su interpretación por la prensa española. (2013): *Comunicación y regeneración democrática*. Castellón: Universitat Jaume I de Castellón-ULEPICC, 329-342.
 - Iranzo, A. i Farné, A. (2013). Occupy Movements in the Media. *Peace Review: A Journal of Social Justice*. 25 (3), 384-391.
 - Marcone, J. (2009). Las razones de la desobediencia civil en las sociedades democráticas. *Andamios*, 5(10), 39-69.
 - Nos Aldás, E. (2019), *Comunicación transgresora de cambio social*. Castellón, Universitat Jaume I.

- Sábada I. (2012). Acción colectiva y movimientos sociales en las redes digitales. Aspectos históricos y metodológicos. *Arbor. Ciencia, Pensamiento y Cultura*. Vol. 188-756 julio-agosto.
- Toret, J. (2013). Tecnopolítica: la potencia de las multitudes conectadas. El sistema red 15M, un nuevo paradigma de la política distribuida. *Working Paper Series, Internet Interdisciplinary Institute. Universitat Oberta de Catalunya*. 105-130.
- Tsunami Democràtic. (Sense data). Recuperat de <https://tsdem.gitlab.io/>

9. English part

Abstract:

The present Final Degree Project reflects on social movements based on nonviolence. Specifically, it focuses on the democratic Tsunami movements in Catalonia, its creation, its objectives, among others.

The research shows interest in the communication strategy used by this social movement, as well as communicative strategies in other similar social movements. We will analyse the similarities and differences that present the democratic tsunami movement with another movement, as is 15M (2011). An analysis will be carried out on the effectiveness of this communication strategy based on the response of the citizens.

In addition, the analysis carried out contains the response made by the media of the actions carried out by Tsunami democratic and analysis of the interpretation carried out by them will be carried out. We will therefore be able to observe the relationship between the use of social networks, the citizens' response that they generate and, as a result, these events are reflected in the media.

Keywords:

Social movement, democratic Tsunami, social networking, communication strategies, non-violence, civil disobedience, media, Catalonia

Introduction: Research approach

Justification and Research Opportunity

Throughout history, many social movements have developed, from organized spaces, as on the same street spontaneously; but with new technologies each year, these movements develop in different ways. Today, we have new tools that are added to these causes, that is the case with social networks and the focus of this research.

If a person is interested in a particular cause, he will see how today, the vast majority of the acts that are organized in relation to that cause are promoted through social networks. Regardless of the target a particular person belongs to, there is a social network for everyone. Today, Facebook, YouTube, Twitter and Instagram are the most widely used social network. According to IAB Spain 2020, Facebook is the second most widely used social network with 81%, YouTube is followed with 70%, Instagram with 59% and Twitter with 51% (IAB Spain, 2020). Organizations use these platforms to promote their ideas, as well as the events they organize such as demonstrations, round tables, assemblies, and others.

The focus of this research is on the social movement Tsunami democratic in Catalonia, due to the large mobilization and organization that this phenomenon has had, largely due to social network. We will observe the communication strategies used in the Twitter account of this movement (@Tsunami_dem) and the responses from its target, in addition to the effectiveness of these. It will be interesting to note the treatment of these strategies in the media in order to be able to draw up a comparison with other social movements in the past and to observe communication innovations with the emergence of new movements.

We must take account of the political controversy that this issue has currently had, so this research is based on a social perspective and based on the communication of the movement on social networks, as well as new trends in the area of social movements and the communication issued by them.

Hypothesis

The democratic Tsunami social movement has communicative efficiency through social networks, in terms of creating feeling as collective and mobilising force, but we affirm the lack of efficiency in terms of total peaceful action of the actions and, consequently, the non-matching of this communication strategy with the representation of the media.

Objectives

General objectives:

1. Analyze the effectiveness of communicative strategies to the democratic Tsunami social movement.

Secondary objectives:

1. Observe the use of social networking within non-violent social movements, specifically, in the democratic Tsunami.
2. Comparison of communication strategies analyzed with other social movements, such as 15M.
3. To analyse the reflection of the movement by interpreting the media, in particular, actions taken in public spaces.

Theoretical framework

Communication is a fundamental part of the social movements, so the social movement must be able to call and make reference to the feeling of indignation with the social political system. (Iranzo and Farné, 2013). The use of social networks is an essential tool in developing communication strategies, as it provides a channel for more active social movements.

The democratic Tsunami is an activist movement that emerged in Catalonia following the trial of the independence process (2019). The movement's main goal is the liberation of prisoners, exiles and those who were surrounded by the independence process on 1 October (2017).

The democratic Tsunami communication strategy is focused on the call for civil disobedience from a perspective of nonviolence. These guidelines are born of a feeling of protest towards the socio-political reality of the time. The need to give a presence to the public sphere of democratic tsunami speech is the engine that structures the movement's communication strategy (Marcone, 2009). The authorship of the movement is anonymous, so it promotes sentiment as a collective and thus the presentation of the movement as a homogeneous group. However, the communicative strategy is presented in multilayer, as it uses digital tools, actions on the street, traditional media, and others (Toret, 2013).

Throughout history, other social movements have based their strategy on civil disobedience and communication for social change. An example that bears similarities to the democratic tsunami was the 15M.

These movements are based on nonviolence and aim to call public attention to institutions and governmental elements. Several studies highlight the intervention of 15M in its coverage of the digital environment, because the movement organized its actions via social networks to move to the streets (Costa and Piñeiro, 2011). Such a strategy encourages participation and interaction with citizens, as well as creating a sense of community.

The 15M movement gave way to a split between the division of cyber-activist movements and the movements mobilised, resulting in a new form of protest, where the digital and traditional spheres are united, giving way to the current basis for new non-violent movements, such as the democratic Tsunami (Costa and Piñeiro, 2011).

Conclusions

The communication issued by the democratic Tsunami social movement has been aimed at the development and social change. So, as we've mentioned throughout the entire investigation, this communication has been the key element for making effective change in real political and social structure. Democratic Tsunami has served an organization of coexistence based on empowerment and citizen participation, as a whole, namely the inability of the 2009 take-over decisions as a collective. We can affirm the effectiveness of this strategy, not in terms of that long-awaited structural change, but in the category of defence and the creation of a collective. The facilitation of using social networks to broadcast their message has been highly realized as they have been given the ability to create an alternative channel to hegemonic discourse.

The communication actions carried out by the movement have had a resonance on a cultural scale within society, as today the whole world is aware of the democratic Tsunami movement, including past its time with the most prominent on the public agenda. We therefore affirm the presence of democratic Tsunami in organising an already existing speech, in which a part of the Catalan population has been represented, in which we can see an ideological transversality, focused from social justice with a view to the whole as a force of change (Nos Aldás 2019).

By focusing on this strategy, the basis of the discourse emanating from democratic Tsunami has always been civil disobedience based on nonviolence. As Nos Aldás states, this type of communication appeals to activism through resistance and through the transparency of injustices. In this case, the cessation of labor activity at El Prat Airport is a way of the movement's claim to the political class. The movement uses these kinds of actions to give visibility through the media, to the social injustice that is occurring, according to the movement itself. The more noise they make, the more space they have in conventional media. The long-term aim is to make room for the media agenda in order to be able to influence the public agenda.

If we are talking about the media, we need to highlight the complexity of this issue because of the politicisation that exists, both in the news stories and in the media. Yet we have focused on the communicative function that is the subject of this investigation.

As we have seen from the four newspapers we have chosen, they have presented a number of points on which they largely agreed. The four subjects of the study concurred in the visibility of the movement as the author of these demonstrations, although they use different frameworks to interpret events. It is very interesting to note that different interpretations can be made of a specific fact, bearing in mind that there are more conservative and more liberal means. After all, the four newspapers used a journalistic and professional language, but it was possible to see which newspapers were more sympathetic to the movement and which were more anti-it.

We affirm that current social movements must benefit from social networks. Today is a very important day, as we have seen in this research. It is a way of making known the origin of the movement, the message they want to convey, as well as being an alternative way of spreading it. The ease that social networking brings in to create a community is a sign that social movements must take advantage of.

Finally, we must highlight the limitations that have arisen in the preparation of this research. The greatest difficulty has been the political complexity that revolves around the democratic Tsunami movement and the problem of the independence of Catalonia. Furthermore, maintaining an objective tone in drafting and maintaining a critical attitude on the basis of the recent information that has emerged from the financing of the movement has been complex. In carrying out the search and deepening of the facts through the news in the digital media, some unforeseen events have arisen as many media require a subscription to access the material.